

ПРОПОЗИЦІЇ

Міністерства соціальної політики України до проекту Закону України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо встановлення безперервності страхового стажу особи, поновленої на роботі після незаконного звільнення”

ініціатор законопроекту – народний депутат України Мороз В. В.
реєстраційний номер 11488 від 19 серпня 2024 р.

(перше читання)

1. Законопроект не підтримується.

2. Законопроектом пропонується внести до законів України „Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування” та „Про пенсійне забезпечення” зміни стосовно зарахування до страхового стажу періоду, протягом якого особа була звільнена за місцем роботи, а потім поновлена на підставі рішення суду, яким таке звільнення визнано незаконним.

Передусім варто зауважити що назва проекту не відповідає його змісту, оскільки в ній йдеться про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо встановлення безперервності страхового стажу, тоді як проектом передбачено внесення змін до двох законів України щодо зарахування до страхового стажу періоду, протягом якого особа була звільнена з роботи, а потім поновлена на підставі рішення суду.

У зв’язку з цим зазначаємо, що на сьогодні у законодавстві України у сфері загальнообов’язкового державного соціального страхування не використовується поняття безперервності страхового стажу.

Розміри страхових виплат застрахованим особам у разі настання страхових випадків безпосередньо залежать від заробітної плати (доходу), на яку нараховуються страхові внески, та страхового стажу.

Зарахування до страхового стажу окремих категорій осіб періодів, коли страхові внески не сплачувались, не узгоджується, зокрема, з частиною першою статті 24 Закону України „Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування”, відповідно до якої страховий стаж – період (строк), протягом якого особа підлягає загальнообов’язковому пенсійному соціальному страхуванню та за який щомісяця сплачені страхові внески в сумі не меншій, ніж мінімальний страховий внесок.

Аналогічні норми щодо визначення страхового стажу містять закони України „Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування”, „Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування України на випадок безробіття”.

Звертаємо також увагу, що відповідно до пункту 2 частини першої статті 1 Закону України „Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування” (далі – Закон), який регулює правові та організаційні засади забезпечення збору та обліку єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування (далі – єдиний внесок), умови та порядок його нарахування і сплати, єдиний внесок – консолідований страховий внесок, збір якого здійснюється до системи загальнообов’язкового державного соціального страхування в обов’язковому порядку та на регулярній основі з метою забезпечення захисту у випадках, передбачених законодавством, прав застрахованих осіб на отримання страхових виплат (послуг) за діючими видами загальнообов’язкового державного соціального страхування.

3010240188009102002

Тому зарахування до страхового стажу періодів, протягом яких застрахованих осіб було звільнено з роботи, а потім поновлено на підставі рішення суду, без сплати єдиного внеску негативно впливатиме на стан наповнюваності бюджетів Пенсійного фонду України та Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття, що особливо актуально в умовах погіршення економічної та демографічної ситуації в країні у зв'язку із воєнною агресією проти України.

Також зазначаємо, що частиною першою статті 7 Закону визначено базу нарахування єдиного внеску, якою є сума нарахованої кожній застрахованій особі заробітної плати за видами виплат, які включають основну та додаткову заробітну плату, інші заохочувальні та компенсаційні виплати, в тому числі в натуральній формі, що визначаються відповідно до Закону України „Про оплату праці”, та суму винагороди фізичним особам за виконання робіт (надання послуг) за цивільно-правовими договорами.

У частині другій цієї статті зазначено, що для осіб, які отримують заробітну плату (дохід) за виконану роботу (надані послуги), строк виконання яких перевищує календарний місяць, єдиний внесок нараховується на суму, що визначається шляхом ділення заробітної плати (доходу), виплаченої за результатами роботи, на кількість місяців, за які вона нарахована.

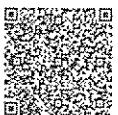
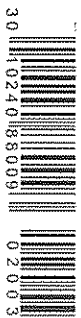
Абзацом другим цієї частини передбачено, що такий порядок нарахування внеску поширюється також на осіб, яким після звільнення з роботи нараховано заробітну плату (дохід) за відпрацьований час або згідно з рішенням суду – середню заробітну плату за вимушений прогул.

Тобто сума середньої зарплати, яку роботодавець нарахував за вимушений прогул за рішенням суду, є базою для нарахування єдиного внеску.

Статтею 232 Кодексу законів про працю України (далі – Кодекс) визначено, що трудові спори за заявами працівників про поновлення на роботі незалежно від підстав припинення трудового договору, зміну дати і формулювання причини звільнення, оплати за час вимушеного прогулу або виконання нижчеоплачуваної роботи підлягають безпосередньому розглядові у місцевих загальних судах.

При цьому відповідно до частини другої Кодексу при винесенні рішення про поновлення на роботі орган, який розглядає трудовий спір, одночасно приймає рішення про виплату працівникові середнього заробітку за час вимушеного прогулу або різниці в заробітку за час виконання нижчеоплачуваної роботи.

Але в частині шостій цієї статті лише для випадків винесення рішення про оформлення трудових відносин з працівником, який виконував роботу без укладення трудового договору, та встановлення періоду такої роботи чи роботи на умовах неповного робочого часу, в разі фактичного виконання роботи повний робочий час, установлений на підприємстві, в установі, організації (крім випадків виконання робіт чи надання послуг за гіг-контрактом у порядку та на умовах, передбачених Законом України „Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні”), прямо зазначено, що орган, який розглядає трудовий спір, одночасно приймає рішення про нарахування та виплату такому працівникові заробітної плати в розмірі не нижче від середньої заробітної плати за відповідним видом економічної діяльності у регіоні у відповідному періоді без урахування фактично виплаченої заробітної плати, про нарахування та сплату відповідно

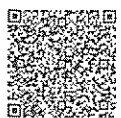
до законодавства податку на доходи фізичних осіб та суми єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування за встановлений період роботи.

Насамкінець звертаємо увагу, що пропозиція стосовно внесення змін до Закону України „Про пенсійне забезпечення” не відповідає нормам Закону України „Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування”, якими передбачено, що положення Закону України „Про пенсійне забезпечення” застосовуються виключно в частині визначення права на пенсію за вислугу років для осіб, які на день набрання чинності Законом України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення пенсій” мають вислугу років та стаж, необхідні для призначення такої пенсії.

Міністр

Оксана ЖОЛНОВИЧ

_____ 2024 р.

АСУД "ДОК ПРОФ 3"
МІНСОЦПОЛІТИКИ
20788/0/2-24/54 від 10.09.2024
КЕП Жолнович Оксана Іванівна
3FAA9288358E00304000000B2FB3400E9A8D6D0
Підписано: 10.09.2024 16:12:05